

Avløpsaksjonen 2014 – Meråker kommune Kontrollrapport

Virksomhet:	Meråker renseanlegg, Meråker kommune	Tidsrom for kontrollen:	13.06.2014
Virksomhetens adresse:	7530 Meråker	Til stede fra virksomheten:	Oddbjørn Kaasa Jan Svebakk Anne Marie Haneborg
Organisasjonsnr.:	835 231 712	Til stede fra Fylkesmannen:	Leif Inge Paulsen Rakel Skjellegrind

Følgende hovedtema ble kontrollert

- Mål og strategier for avløpssektoren
- Handlingsplaner/saneringsplaner
- Klimaendringer og klimatilpasninger
- Overløp
- Ledningsnett
- Akkreditert prøvetaking
- Etterleving av rensekrav
- Driftsstabilitet i renseanlegget
- Risikovurdering av avløpsanlegget
- Avviksbehandling

Hovedfunn fra kontrollen:

Det ble påvist fire avvik og gitt én anmerkning under kontrollen. Disse er nærmere beskrevet i det etterfølgende.

Følgende avvik framkom under kontrollen:

- Overordnede mål og planer for avløpsanlegget er mangelfulle.
- Overløp av urensset kloakkvann håndteres ikke tilfredsstillende.
- Akkreditert prøvetaking er ikke innført ved avløpsanlegget.
- Miljørisikovurderingen for avløpsanlegget brukes ikke.

Følgende avvik framkom under kontrollen:

- Kommunen vurderer ikke fortløpende om rensekravene overholdes.

Innhold

1. Innledning
2. Dokumentunderlag
3. Kontrollens omfang
4. Avvik
5. Anmerkninger

1. Innledning

I mai og juni gjennomførte Fylkesmannen en landsdekkende kontrollaksjon rettet mot avløpsanlegg som omfattes av forurensningsforskriftens kapittel 14. Årets aksjon er en videreføring av tidligere kontrollaksjoner gjennomført i 2008 og 2010.

Meråker renseanlegg har tillatelse fra Fylkesmannen, rammen for tillatelsen er 3200 pe. Utslipet ledes til Stjørdalselva, og det er krav om 90 % fosforfjerning.

Kontrollen fokuserte på virksomhetens oppfyllelse av krav innenfor oppgitte emner, og rapporten viser avvik og anmerkninger avdekket under kontrollen. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomheten.

Definisjoner:

Avvik: Mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Anmerkning: Forhold som ikke omfattes av definisjon for avvik, men som påpekes for å oppnå forbedringer

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget ved kontrollen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven).
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften).
- Forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. (internkontrollforskriften).
- Dokumenter tilsendt Fylkesmannen i forkant av tilsynet.
- Utslippstillatelse for Meråker og Kopperå tettsted fra Meråker renseanlegg av 17.01.2007.

3. Kontrollens omfang

Tema for kontrollen var:

- Mål og strategier for avløpssektoren
- Handlingsplaner/saneringsplaner
- Klimaendringer og klimatilpasninger
- Overløp
- Ledningsnett
- Akkreditert prøvetaking
- Etterleving av rensekrav
- Driftsstabilitet i renseanlegget
- Risikovurdering av avløpsanlegget
- Avviksbehandling

4. Avvik

Avvik 1: Overordnede mål og planer for avløpsanlegget er mangelfulle

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5 punkt 4 (sette mål for ytre miljø)
Internkontrollforskriften § 5 punkt 6 (risiko, planer og tiltak)
Forurensningsforskriften §§ 14-5 og 14-10

Kommentarer:

I henhold til internkontrollforskriften § 5 punkt 4 skal virksomheter fastsette mål for helse, miljø og sikkerhet. Internkontrollforskriftens § 5 punkt 6 krever at virksomheter skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Dette skal dokumenteres skriftlig. Vi viser også til forurensningsforskriftens §§ 14-5 og 14-10 om dimensjonering, bygging, drift og vedlikehold av avløpsnett og renseanlegg.

Meråker kommune har en kommunedelplan for vann og avløp for perioden 2000-2009. Kommunedelplanen beskriver tilstand og tiltaksbehov som bygger på vurderinger gjort på slutten av 90-tallet. Det er ikke utarbeidet en ny plan for avløpssektoren som gjelder etter 2009. Det er satt overordnede mål for avløpssektoren i Kommunedelplan 2000-2009, men planen mangler tallfestet mål for avløpsanlegget. Kommunen har ikke satt funksjonskrav til ledningsnett. Kommunedelplanen inneholder en handlingsplan/saneringsplan for 2001-2010. I tillegg er det satt opp noen tiltak etter 2010, men kommunen opplyste at de ikke arbeider ut fra denne planen.

I avslutningsbrevet fra Fylkesmannen etter avløpsaksjonen i 2010 skrev Fylkesmannen følgende: *Fylkesmannen er ikke kjent med om det foreligger en plan for avløpssektoren i Meråker kommune, men vi anbefaler at det utarbeides en, eller at en evt. reviderer den eksisterende. En avløpsplan bør bl.a. inneholde overordnede mål og mer detaljerte/konkrete mål, en framdrifts-/prioriteringsplan for tiltak og et investeringsbudsjett.*

Fylkesmannen forventer at kommunen prioriterer å utarbeide en plan for avløpssektoren.

Avvik 2: Overløp av urensset kloakkvann håndteres ikke tilfredsstillende

Avvik fra: Utslippstillatelse for Meråker og Kopperå tettsted fra Meråker renseanlegg av 17.01.2007, punkt 5.

Kommentarer:

I punkt 5 i Meråker kommune sin utslippstillatelse stilles det krav om at samlet utslipp av urensset kloakk via overløp skal måles eller beregnes på grunnlag av registrert driftstid. Meråker kommune har et system for registrering av driftstid for utslipp av avløpsvann via overløp, men mengden blir ikke tallfestet.

Avvik 3: Akkreditert prøvetaking er ikke innført ved avløpsanlegget.

Avvik fra: Forurensningsforskriftens § 14-11

Kommentarer:

I forurensningsforskriftens § 14-11 er det stilt krav om at virksomheter som utfører prøvetaking, herunder konservering, skal være akkreditert for prøvetaking eller ha et tilsvarende kvalitetssikringssystem for prøvetaking godkjent av en nøytral instans. Dette skulle være på plass innen 31. desember 2008.

Akkreditert prøvetaking er ikke implementert ved Meråker renseanlegg.

Avvik 4: Miljørisikovurderingen for avløpsanlegget brukes ikke.

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5 punkt 6 (vurdere risiko)

Kommentarer:

I henhold til Interkontrollforskriftens § 5 punkt 6 skal virksomheter kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Etter kontroll av avløpsanlegget i 2010 utarbeidet kommunen en miljørisikovurdering/ROS-analyse for avløpsanlegget. Kommunen var ved årets kontroll ikke kjent med at de hadde en miljørisikovurdering. Miljørisikovurderingen er et verktøy som bør brukes aktivt, og bør revideres minimum hvert 5. år. Ut ifra risikovurderingen bør det utarbeides en tidfestet handlingsplan for tiltak som reduserer risikoen for uønskede hendelser. Fylkesmannen anbefaler at kommunen benytter Norsk Vanns «*Rapport 197/2013, Avløpsanlegg, Vurdering av risiko for ytre miljø*» ved revidering av miljørisikovurderingen. Vedlegg III inneholder en basisliste for identifisering av hendelser og forhold som kan gi risiko for utslipp.

5. Anmerkninger

Anmerkning: Kommunen vurderer ikke fortløpende om rensekravene overholdes.

Kommentarer:

Den årlige vurderingen og rapporteringen av renseresultatene til KOSTRA blir utført av Rambøll. Kommunen foretar ikke en løpende vurdering av om rensekravene overholdes.